

## **Báder Miklósné: Laudáció Kósa Klára akadémiai székfoglalójához**

Tisztelt Akadémiai ülés!

Hölgyeim! Uraim! Tisztelt Alkotók! Kedves Barátaink!

Kósa Klára alkotóval, a fazekasság meghatározó egyéniségével, a gyűjtő-és feldolgozó tervezővel, korunk reneszánsz kerámiáját meghonosító művésszel, - közel 45 éve ismerjük egymást.

Életének fontos szakaszaiban közel kerülhettem hozzá, így ismerhettem azt a lelkes fiatal alkotót is, aki Kecskemétről, a középiskola befejezése után az ország egyik legjobb fazekasműhelyébe, a Mezőtúri Népművészeti Fazekas Szövetkezetbe került, ahol kiváló alkotótársakkal – Busi Lajos és Gonda István tervezőkkel dolgozott.

A tehetséges fiatal Mezőtúron szívta magába a tudást adó művészetet, ahol nem csupán a népi fazekasságnak adtak helyet, de az iparművészeti főiskola kerámiaszakos hallgatóinak is, így a művészeti kölcsönhatás biztosított volt.

Kósa Klára kreativitása, irányító tehetsége hamar kibontakozott, a szövetkezeti tervezőmunka irányítója lett. Az általa végzett gyűjtő munka eredményeként az alkotóközösségben új formákat, díszítményeket alkalmaztak, újjáélesztették a XVII.- XVIII. századi magyar fazekas hagyományokat.

A Népi Iparművészeti Tanács negyedszázados jubileumára Dr. Domanovszky György művészettörténész így mutatta be a fiatal Alkotót:

„Kósa Klára az országosan ismert mezőtúri fazekas-iskola egyik tehetséges tagja. Ügyes kézzel rajzol írókával, fest ecsettel, karcol az agyagba ember-és állatfigurákat, plasztikusan díszít fali-tálakat. A mezőtúri és erdélyi fazekasság hagyományait kutatja, s azt saját nyelvezetére fordítva alkalmazza. Étkészletének díszítményei mértéktartóak, ember-alakú butellái népi hangulatot keltenek. 1967-ben, 20 évesen kapta meg a Népművészet Ifjú Mestere címet.”

Joggal gondolhatjuk, az ország különböző tájegységeiben dolgozó alkotótársaival, – a szakma legkiválóbbjaival nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a fazekasság ma is a legismertebb, a legkreatívabb szakága tárgyalkotó népművészetünknek. Mindezt az országos pályázatok eredményei is igazolták, ahol az akkori tehetséges fiatal alkotótársakkal, - Szabó Kingával, Busi Lajossal és Fazekas Lajossal - kiemelkedő díjazásokat értek el.

Klára jól tudta, a népi iparművészet akkor válhat kultúránk részévé, ha szellemiségével hat a művészet befogadóira is. Előadásai a fazekasságról és népi társzművészetekről, a magyar nép művészetének szimbólumairól szóltak, és szólnak ma is.

Alkotótársaival vallja, a hagyomány nem merev, egyszer megszerzett érték, a hagyomány maga is állandóan változó, formálódó, gazdagodó szerkezet. A tárgymásolás nem lehet igazi művészet, az alkotási folyamat az új formák és díszítmények alkalmazásával kezdődik.

Mindig is hangsúlyozta; fontos a nép művészetének alapos ismerete, „nélküle nincs nemzeti iparművészet”. Egyéniségét meghatározza a tudatosság, a tiszta, a sallangmentes kultúraszeretet.

Önmagával és környezetével szemben mindenkor maximalista.

A közösség által meghatározott célokért következetesen, ellenmondást nem tűrően dolgozik. Ennek kiváló példája a Magyar Kultúra Napja tiszteletére szervezett, „Himnusz – a magyar nép imái” című nagyszerű kiállítás, ahol több mint negyven akadémikus, illetve köztestületi tag, alkotó mutatkozott

be. A rendezvény Klára szervezőkészsége mellett igazolta a közösség ügyéért való gondolkodás, a közösséggel történő megvalósítás mozgósító erejét, amely a népművészetünk szolgálatának fontos eszközévé vált.

Kósa Klára tehetségét, kiemelkedő alkotómunkáját, közösségi eredményeit Mezőtúr városa és Tahitótfalu, lakhelyének önkormányzata díszpolgári címmel ismerte el.

Szentendre, a Kósa Reneszánsz Műhely befogadó Városa, ahol Klára Kósa Judittal együtt naponta alkot, Pro Urbe díjjal jutalmazta művészetük környezetükre gyakorolt hatását. Az itt készült tárgyak ma is felismerhetők, semmi mással nem összetéveszthetők, gondolatok, kívánságokat hordozó alkotások.

Klára büszkén vallja, a népi fazekasságtól indult, ahol 1989-ben a tárgyalkotó népművészet legrangosabb szakmai elismerését, a Népművészet Mestere címet kapta. Egyenes úton haladt a hagyomány és iparművészet világában, alkalmazva az örökölt és megszerzett tudásanyagot. Tehetségével, tudásával, kommunikációs készségével, - mint azt Önök is megtapasztalhatták az akadémiai rendezvényeken, - lelkesít, ösztönöz, irányít.

Országhatáron belül és határon túl szervezett kiállításával, - Kecskeméten, Hagyományok Háza Népi Iparművészeti Múzeumában, Visegrádon, Dunabogdányban, Tahitótfaluban és Kisgyőrön rendezett bemutatóival, és a népi művészet üzeneteket hordozó jelképrendszereiről tartott előadásaival jut el mindenkor a számára nélkülözhetetlen befogadóihoz, a közönségéhez.

Klára nem tudott, nem akart egyetlen szakágban gondolkodni, mindig kereste a társművészetek kapcsolatát. Csak kellő ismeretek birtokában tudta segíteni társait, megfelelően méltatni munkásságukat. És ez az, amely meghatározza Kósa Klára egyéniségét: az érték, a gyökerekből, a tiszta forrásból táplálkozó művészet, azok alkotóinak lelkes képviselője, figyelemre méltó ötleteik megvalósításának segítése, és az ehhez párosuló hihetetlen munkabírása.

Azt gondolom, a Magyar Művészeti Akadémiai tagsággal járó új feladatok, közös ügyeink szolgálata új kihívásokat, új lehetőségeket jelentenek Kósa Klára számára, amelynek megvalósítása során kamatoztathatja a felhalmozott tudásanyagát, biztosítja a magyar népművészet ügyének új típusú, de folyamatos szolgálatát.

Ezek ismeretében tisztelettel ajánlom Kósa Klára Népművészet Mesterének megerősítését a Magyar Művészeti Akadémia soraiba.